

2025Z17309

(ingezonden 19 september 2025)

Vragen van het lid Koops (Nieuw Sociaal Contract) aan de minister van Justitie en Veiligheid over het krantenartikel 'Hoe minister Yesilgöz in 2022 KPMG inschakelde en interne juristen omzeild werden in de crisis rond Ter Apel'

Heeft u kennisgenomen van het artikel in NRC “Hoe minister Yesilgöz in 2022 KPMG inschakelde en interne juristen omzeild werden in de crisis rond Ter Apel” van zondag 14 september jl.?[1]

Is het juist dat tot de kerntaken van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ) van het ministerie van Justitie en Veiligheid behoren:

- de ontwikkeling, de totstandkoming, het beheer en het onderhoud van JenV-wetgeving;
- het invullen van de rijksbrede verantwoordelijkheid van de minister van JenV voor de kwaliteit van wet- en regelgeving en
- het adviseren van de leden van de departementsleiding op juridisch bestuurlijk gecompliceerde of gevoelige onderwerpen en het vervullen van bijzondere opdrachten van de departementsleiding, terwijl voor dit laatste is binnen de sector JZW de aparte functie Juridisch Adviseur (JA) ingesteld?

Klopt het dat bij de totstandkoming van de brief aan de Tweede Kamer van 26 augustus 2022 van de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid[2] DWJZ “op geen enkele manier betrokken is geweest”?

Waarom is DWJZ door notabene haar eigen toenmalige bewindslieden willens en wetens gepasseerd bij de totstandkoming van de brief d.d. 26 augustus 2022, ondanks haar spilpositie binnen de rijksoverheid waar het gaat om wet- en regelgeving?

De toenmalige minister voor Rechtsbescherming schreef in zijn brief van 16 december 2022 aan de Tweede Kamer: “Al vele jaren is het wetgevingskwaliteitsbeleid erop gericht te verzekeren dat wetgeving rechtmatig, doelmatig en doeltreffend is en dat rechtsbeginselen worden verwerkt. Wetgeving moet beantwoorden aan de vereisten van subsidiariteit en evenredigheid en uitvoerbaar en handhaafbaar zijn.”[3] Hoe verhoudt het passeren van DWJZ zich tot deze uitspraak?

De eerder genoemde kwaliteitseisen voor de ontwikkeling en totstandkoming van wetgeving hebben hun invulling en uitwerking gekregen in de “Aanwijzingen voor de regelgeving” en het “Beleidskompas”: de opvolger van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving. Hoe verhoudt het passeren van DWJZ zich tot deze eisen, die strekken tot het borgen van de kwaliteit van wetgeving?

Hoe verhouden de in de brief aan de Tweede Kamer van 26 augustus 2022 van de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aangekondigde tijdelijke en verdere maatregelen zich tot het wetgevingskwaliteitsbeleid, zoals door de minister voor Rechtsbescherming beschreven in

zijn brief aan de Tweede Kamer d.d. 16 december 2022?

Was de toenmalige minister voor Rechtsbescherming op de hoogte van de wijze van ontwikkeling en totstandkoming van de brief aan de Tweede Kamer d.d. 26 augustus 2022 van de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid?

Zo ja, heeft hij hierover geadviseerd aan zijn beide mede-bewindslieden op het ministerie (in het kader van het wetgevingskwaliteitsbeleid) en zo ja, hoe luidde zijn advies? Indien dit advies schriftelijk werd gegeven, bent u dan bereid het aan de Tweede Kamer over te leggen?

Indien de minister voor Rechtsbescherming niet op de hoogte was van de totstandkoming van de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en niet in de gelegenheid is gesteld om te adviseren: waarom is dat niet gebeurd?

Wat is precies de rol van de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid geweest bij de ontwikkeling en totstandkoming van de brief aan de Tweede Kamer van 26 augustus 2022, gelet op haar politiek-bestuurlijke eindverantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van haar departement?

Is het juist dat medewerkers van de DWJZ de minister van veiligheid en justitie in een formeel memo op de hoogte hebben gesteld van het feit dat DWJZ “niet betrokken is geweest bij de voorbereiding en vormgeving van deze brief (die van 26 augustus 2022) en niet in de gelegenheid is geweest hierover te adviseren”, en dat zij waarschuwden voor de juridische kwetsbaarheid van de daarin voorgestelde maatregelen?

Kan worden bevestigd dat de interne memo van DWJZ aan de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid later “is gekuist” en zij “een nieuwe schone versie” heeft gekregen? Waarom is de eerdere versie van het interne memo “gekuist”?

Heeft de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid in de kantlijn van de gekuiste versie van het interne memo van de DWJZ geschreven: “Ik heb de hele zomer om meekijken door DWJZ gevraagd”? Zo ja, waarom is daarop dan vervolgens door DWJZ niet geacteerd?

Kunnen beide memo's, zowel de ongekuiste als de latere schone versie, aan de Tweede Kamer worden overlegd? Zo nee, waarom niet?

Waarom heeft de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de Tweede Kamer niet (schriftelijk of mondeling) op de hoogte gesteld van de “ernstige bezwaren” van DWJZ en van de aanwezigheid van “het stoplichtdocument” tegen de door hem in zijn brief aan de Kamer aangekondigde tijdelijke en verdere maatregelen?

Moet vastgesteld worden dat de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid daarmee de Tweede Kamer niet juist en volledig heeft geïnformeerd?

Zo ja, wat is daarover het oordeel van de regering?

Zo nee, dan graag een uitvoerige motiverende toelichting van die ontkenning?

Kan worden bevestigd dat voor “een fundamentele heroriëntatie op het hele asielbeleid door de toenmalige minister en staatssecretaris van Justitie en Veiligheid KPMG is gevraagd?

Waarom is voor het uitvoeren van een dergelijke beleidsopdracht gekozen voor een externe partij, terwijl dat juist bij uitstek behoort tot de corebusiness van het werk van beleidsambtenaren van de rijksoverheid i.c. het ministerie van Justitie en Veiligheid?

Heeft voor de opdrachtverlening aan KPMG een aanbesteding- en gunningstraject gelopen conform de (EU-)regels en richtlijnen die daarvoor gelden binnen de rijksoverheid? Zo nee, waarom is dat niet gebeurd?

Wat was de letterlijke opdracht aan KPMG en kan deze opdracht integraal aan de Tweede Kamer worden overlegd? Zo nee, waarom niet?

Kunnen zowel de spreadsheet met de longlist “met 164 ideeën” als die met “de 24 meest haalbare plannen op de shortlist” van KPMG aan de Tweede Kamer worden overlegd? Zo nee, waarom niet?

Kan ook het concept-rapport van KPMG, zoals dat op 9 december 2022 aan de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid is gestuurd, aan de Tweede Kamer worden overlegd? Zo nee, waarom niet?

Heeft de DWJZ over de inventarisatie van KPMG geoordeeld over de juridische haalbaarheid en op basis daarvan de verwachting uitgesproken dat de voorstellen van KPMG “geen stand houden bij de rechter”?

Kan het advies van DWJZ over de inventarisatie en voorstellen c.q. het rapport van KPMG aan de Tweede Kamer worden overlegd? Zo nee, waarom niet?

Klopt het dat de door KPMG voorgestelde maatregelen en die door de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zijn overgenomen voor de rechters geen standhouden, zoals al door DWJZ was voorspeld? Wat is het oordeel van de regering hierover?

Kan worden bevestigd dat, tegen het advies van DWJZ, door de toenmalige bewindslieden van Justitie en Veiligheid “tegen elke uitspraak in hoger beroep is gegaan”?

Kan ook dit advies van DWJZ aan de Tweede Kamer worden overlegd? Zo nee, waarom niet?

Wat waren de kosten voor het ministerie die gemoeid waren met het uitvoeren van de opdracht aan KPMG? Worden vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid nog opdrachten verleend aan KPMG, gelet op het niveau van de kwaliteit van de adviezen en voorstellen en de juridische (on)haalbaarheid daarvan? Graag het antwoord motiveren.

Wilt u deze vragen één op één beantwoorden en binnen de daarvoor gebruikelijke termijn van 3 weken?

[1] NRC, 14 september 2025, www.nrc.nl/nieuws/2025/09/14/hoe-minister-yesilgoz-in-2022-kpmg-inschakelde-en-interne-juristen-omzeild-werden-in-de-crisis-rond-ter-apel-a4906092

[2] Kamerstukken II, 2021/2022, 19 637, nr. 2992.

[3] Kamerstukken II, 2022/23, 36 200 VI, nr. 111.